

Nordea-rahastojen omistajaohjaustoimet keväällä 2015

Nordea-rahastot panostaa omistajaohjaukseen

Nordea-rahastojen aktiivisen omistajaohjauksen lähtökohta on toimia osuudenomistajien puolesta ja valvoa, että osuudenomistajien etu otetaan huomioon. Nordea-rahastojen omistajaohjauksen suuntaviivat on koottu ohjeistukseen, johon kuuluvat omistajapolitiikka (*Corporate Governance Policy*), omistajaohjauksen periaatteet (*Corporate Governance Principles*) sekä Corporate Governance -valiokunnalle tarkoitettu sisäinen ohje (*Charter for the Corporate Governance Committee*).

Nordea-rahastot on päivittänyt ohjeistustaan useaan otteeseen vuoden 2014 aikana ja viimeksi se on hyväksytty alkuvuodesta 2015. Uudistettu omistajapolitiikka vastaa paremmin uutta organisaatiota, jossa vastuu omistajapolitiikan toteuttamisesta on keskitetty Nordea Funds Oy:hyn. Nordea-rahastoilla tarkoitetaan Nordea Funds Oy:n hallinnoimia rahastoja, jotka on rekisteröity Ruotsiin, Suomeen, Tanskaan ja Norjaan.

Tietoa omistajaohjauksesta on osuudenomistajien/ sijoittajien saatavilla rahastoyhtiön ja sivuliikkeiden nettisivuilla sekä vuosikertomuksissa.

Aktiivinen omistajapolitiikka on erottamaton osa vastuullista sijoitustoimintaa

Omistajaohjaus liittyy kiinteästi vastuulliseen sijoittamiseen, jossa Nordea haluaa olla johtava palvelujen tarjoaja.

Nordea-konserniin kuuluvat rahastoyhtiöt allekirjoittivat YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (UNPRI) vuonna 2007, ja näin sitoutuivat ottamaan ympäristöön, yhteiskunnalliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät seikat eli ESG-asiat osaksi rahastojen sijoitustoimintaa. *Lyhenne ESG viittaa termiin Environmental, Social and Governance.*

Uusi omistajaohjaukseen keskittyvä tiimi

Vuonna 2014 perustettiin kaikkien Nordea-rahastojen omistajaohjausasioista vastaava tiimi. Erik Durhan valittiin tämän tiimin vetäjäksi ja hän aloitti tehtävässään elokuussa 2014. Tämä vastaperustettu tiimi tekee erittäin kiinteästi yhteistyötä Responsible

Investments (RI) -yksikön sekä salkunhoito-organisaatio Nordea Investment Managementin kanssa. RI vastaa Nordea-rahastojen vastuulliseen sijoittamiseen liittyvistä tehtävistä.

Nordea-rahastot pyrkii toteuttamaan omistajapolitiikkaa yhtenäisellä tavalla kaikissa maissa rahaston rekisteröintimaasta riippumatta. Tavoitteena on, että äänioikeutta käytettäessä ja muissa omistajaohjauskysymyksissä toimitaan niin suurella valtuutuksella kuin mahdollista.

Uusi omistajaohjausvaliokunta

Nordea Funds Oy:n hallitus perusti vuonna 2014 omistajapolitiikkaan keskittyvän valiokunnan. Sen toimintaan osallistuvat kolme osuudenomistajien valitsemaa hallituksen jäsentä ja Nordea Asset Managementin edustaja.

Valiokunnan tarkoituksena on ottaa kantaa yksittäisiin omistajakysymyksiin ja päättää toimenpiteistä Nordea-rahastojen omistajapolitiikan mukaisesti. Rahastoyhtiön hallitus tekee edelleen varsinaisen päätöksen omistajaohjauskysymyksissä.

Tanskaan rekisteröidyillä rahastoilla on itsenäisen oikeushenkilön asema, ja tästä syystä tanskalaisten rahastojen hallituksella on veto-oikeus omistajaohjauskysymyksissä niiden rahastojen osalta, joiden kotipaikka on Tanska.

Omistajaohjausvaliokunnan pitkän aikavälin tavoitteena on kehittää toimintaa aktiivisempaan suuntaan. Tarkoituksena on, että mukaan otetaan entistä useampia yhtiöitä myös Pohjoismaiden ulkopuolelta. Nordea-rahastot on äänestänyt vuonna 2015 joko osallistumalla fyysisesti kokouksiin tai elektronisesti yli 310 yhtiön yhtiökokouksessa. Nordea-rahastot valitsee yhtiöt seuraavin kriteerein: (1) rahastot kuuluvat yhtiön suurimpiin omistajiin tai (2) rahastot ovat sijoittaneet yhtiöön huomattavan määrän pääomaa, tai (3) kokoukseen osallistumisella on erityinen syy, kuten ESG-kysymykset.

Omistajaohjaustoimien tavoitteet

Olemme vakuuttuneita siitä, että hyvin toteutetun omistajaohjauksen avulla yrityksissä pystytään luomaan arvoa, mikä taas tuottaa rahastojen osuudenomistajille lisäarvoa.

Nordea-rahastot pyrkii omistajaohjauksella lisäämään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä yhtiön ja osakkeenomistajien välisessä kanssakäymisessä. Avoimuuden ja läpinäkyvyyden vaatimus koskee myös hallitusta ja valiokuntien kokoonpanoa.

Tärkeä osa rahastojen omistajavastuuta on pyrkiä edistämään hyvää hallintotapaa sijoituskohteena olevissa yhtiöissä ja huolehtia osuudenomistajien yhteisistä eduista. Pitkäjänteinen, positiivinen kehitys yhtiöiden hallintokäytännöissä on hyvä asia sekä yhtiöiden osakkeenomistajille, työntekijöille että muille sidosryhmille. Tavoitteena on parantaa rahastosijoituksen tuottoa sekä edesauttaa pääomamarkkinoiden toimivuutta ja luotettavuutta.

Nordea pyrkii tekemään ESG-analyysit suurimmista kotimarkkinoille listautuneista yrityksistä. Tästä vastaa RI-yksikkö. Vuoden 2015 aikana Nordea on keskustellut ESG-asioista sekä pohjoismaisten että kansainvälisten yhtiöiden kanssa sellaisissa tapauksissa, joissa mediassa on esitetty uskottavia väitteitä tai jos meidän oma tutkimustyömme on antanut aiheita jatkaa keskusteluja tietyistä aiheista.

Nordea-rahastot osallistuu aktiivisesti yhtiökokouksiin

Syyskuun 2015 loppuun mennessä Nordea-rahastot on osallistunut paikan päällä Suomessa 30 yhtiökokoukseen ja Ruotsissa 85:een; yhteensä siis 115 kokoukseen. Näissä kokouksissa Nordea-rahastot antoi tukensa hallitusten esityksille tietyin poikkeuksin. Olemme lisäksi käyneet keskusteluja useiden yhtiöiden kanssa sekä ennen ja jälkeen yhtiökokouksen. Nordea-rahastot on käyttänyt äänioikeuttaan elektronisesti eli osallistumatta fyysisesti rahastojen sijoituskohteena olevien yli 210 kansainvälisen yhtiön kokouksiin. Nordea-rahastojen tavoittelema lukumäärä on varsin kunnianhimoinen: vuonna 2014 saldo oli noin 200 yhtiökokousta ja äänestystä, ja vuonna 2015 reilut 300 yhtiötä; vuonna 2016 rimaa on tarkoitus nostaa vieläkin korkeammalle.

Vuoden 2015 aikana Nordea-rahastot oli mukana 34 ruotsalaisyhtiön ja kolmen suomalaisyhtiön nimitysvaliokunnassa. Edellisvuoteen verrattuna lukumäärä on noussut noin 50 prosenttia. Nordea-rahastot suhtautuu myönteisesti nimitysvaliokuntiin tai muihin samankaltaisiin toimintoihin. On tärkeää, että suurilla osakkeenomistajilla on vaikutusmahdollisuus niissä yhtiöissä, joissa heidän omistusosuutensa on merkittävä.

Ruotsalaisissa yhtiöissä on yleensä nimitysvaliokuntia, joissa suurimmat osakkeenomistajat ovat edustettuina. Suomessa taas valtion ja eläkeyhtiöiden edustajat istuvat perinteisesti nimitysvaliokunnissa. On melko uusi ilmiö Suomessa, että yksittäinen rahastoyhtiö on hallinnoimiensa rahastojen kautta 3–5 suurimman osakkeenomistajan joukossa ja että se näin ollen kutsutaan nimitysvaliokuntaan. Tämä on tervetullut suuntaus Nordea-rahastojen mielestä.

Keskeiset teemat yhtiökokouksissa

Yhteydenpito ennen yhtiökokousta

Nordea-rahastot pitää tiiviisti yhteyttä yrityksiin ennen yhtiökokousta, mikäli siihen on tarvetta. Useat yhtiöt muuttivat, tarkensivat tai vetivät takaisin vuonna 2015 tekemiään hallituksen esityksiä Nordea-rahastojen edustajien kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen. Aktiivinen yhteydenpito on tärkeä omistajaohjauksen väline.

Hallituksen palkkiot

Yhtiöiden käytäntö maksaa hallituksen palkkiot yhtiön osakkeina on yleistynyt viime vuosina etenkin Suomessa. Nordea-rahastot suhtautuu positiivisesti siihen, että hallituksen jäsenet ovat samalla osakkeenomistajia. Hallituksen jäsenille suunnatut palkitsemisjärjestelmät eivät kuitenkaan saa kannatusta.

Valtaosassa yhtiöitä hallituksen palkkioita tarkistettiin ylöspäin todella vähän vuonna 2015, vaikka poikkeuksiakin oli. Palkkioiden määrää tarkastellaan eri tavoilla: palkkioihin voivat vaikuttaa yrityksen markkina-arvo, työntekijöiden lukumäärä, toimialan keskiarvo tai se, miten kansainvälistä yhtiön toiminta on.

Nordea-rahastot kannatti useimmissa tapauksissa esitettyjä palkkioiden nostoja ja piti niitä perusteltuina. Useiden yhtiöiden kanssa on kuitenkin käyty perusteellisesti läpi, mitkä palkkioiden tasot ovat ja miten johtotehtävissä oleville avainhenkilöille maksettava palkkio muodostuu. Nordea-rahastot on erityisesti USA:ssa suhtautunut varauksella palkkioiden suuruusluokkaan ja muodostumiseen, ja useissa tapauksissa olemme huomauttaneet tästä ja/tai äänestäneet tehtyä esitystä vastaan.

Suunnatut osakeannit ja pääomakysymykset

Yhä useampi hallitus hakee Suomessa yhtiökokoukselta valtuutusta suunnattuun osakeantiin. Nordea-rahastot kehottaa yhtiöitä yleensä varovaisuuteen suunnattujen osakeantien osalta ja äänestää useimmiten suunnattuja osakeanteja ja käteismaksua vastaan. Aktiivisuus näissä kysymyksissä on lisännyt keskustelua antien suuruusluokasta ja niiden rakenteesta.

Nordea-rahastojen omistajaohjausperiaatteita on päivitetty vuoden 2015 aikana. Sellaisten osakeantien sopiva koko, joissa nykyisillä osakkeenomistajilla ei ole merkintäetuoikeutta, on muutettu 5 prosentista 10 prosenttiin. Muutoksen jälkeen omistajaohjausperiaatteet vastaavat nyt paremmin pohjoismaista käytäntöä.

Nordea-rahastot on usean vuoden ajan työskennellyt suunnattujen osakeantien parissa Ruotsissa. Mielestämme enää vain harva yhtiö esittää nykyään osakeantivaltuutusta, jota voidaan pitää sopimattomana. Nordea-rahastot äänestää yleensä sellaisia valtuutusesityksiä vastaan, jotka ovat ylimitoitettuja. Yhteydenpito on aktiivista yhtiöiden kanssa näissä kysymyksissä silloin, kun se on perusteltua.

Hallitusten ehdotukset tuodaan Suomessa ja Norjassa yhtiökokouksille edelleen liian kevyesti perusteltuina. Tämä on huolestuttavaa vähemmistöosakkeenomistajien kannalta etenkin silloin, kun on kyse asioista, jotka vaikuttavat yhtiön toimintaan, kuten johdon/henkilökunnan palkitseminen. Etenkin Norjassa hallituksen esityksiä ei myöskään kaikissa tapauksissa mainita kokouskutsussa. Tähän ilmiöön suhtaudumme kriittisesti.

Tasainen jakauma hallituksissa

Sukupuolten välinen tasapaino nousi keskusteluihin hallituksissa. Vaikka Pohjoismaissa jakauma onkin suhteellisen tasainen verrattuna muihin Länsimaihin, lukuun ottamatta Norjaa, jossa laki edellyttää sukupuolikiintiöitä, ei jakauma silti ole hyväksyttävällä tasolla. Nordea-rahastot pitää tärkeänä hallituspaikkojen tasaista jakautumista sukupuolten

kesken ja pyrkii aktiivisesti edistämään asiaa niissä nimitysvaliokunnissa, joissa rahastojen edustajat ovat mukana. Toimintamme on otettu hyvin vastaan niissä nimitysvaliokunnissa, joissa Nordea-rahastojen edustajat ovat mukana. Sukupuolten välinen tasapaino onkin parantunut kokonaisuutena niissä yhtiöiden nimitysvaliokunnissa, joissa olemme toimineet.

Toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan tehtävien eriyttäminen on myös tärkeä kysymys. Eriytyisesti USA:ssa nämä roolit keskittyvät usein yhden ja saman henkilön käsiin. Nordea-rahastot painottaa, että tehtävien eriyttäminen nimenomaan on hyvän hallintotavan mukaista. Joka tapauksessa yksi hallituksen tärkeimmistä tehtävistä on valvoa ja arvioida toimivaa johtoa. Tämä toiminto vaarantuu, jos hallituksen puheenjohtaja on myös toimitusjohtaja.